

Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld

Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld

Waarom een meldcode

Jaarlijks zijn tienduizenden kinderen en volwassenen slachtoffer van mishandeling, verwaarlozing of misbruik.

Veel beroepsgroepen hebben wel een meldcode, maar deze wordt niet genoeg gebruikt. Onderzoek wijst uit dat hulp- en zorgverleners en leraren die met een [meldcode](#) werken 3 keer zo vaak ingrijpen als collega's waar zo'n code niet voorhanden is.

Het gaat om meldcodes voor

- kindermishandeling
- huiselijk geweld
- vrouwelijke genitale verminking (meisjesbesnijdenis)
- eer gerelateerd geweld

Inmiddels is er een zogeheten [Basismodel van de meldcode](#).

Het basismodel is bedoeld als handreiking voor organisaties en zelfstandige beroepsbeoefenaren om een code op te stellen voor de eigen organisatie of praktijk. Het basismodel is zo geschreven dat het makkelijk kan worden aangepast voor een organisatie of een praktijk van zelfstandige beroepsbeoefenaren.

Meldcode verplicht

Een meldcode is verplicht voor organisaties en zelfstandige beroepsbeoefenaren in de volgende sectoren:

- gezondheidszorg
- onderwijs
- kinderopvang
- maatschappelijke ondersteuning
- jeugdzorg
- justitie
- politie

De wet werd gemaakt door de ministers Klink (Volksgezondheid, Welzijn en Sport), Rouvoet (Jeugd en Gezin) en Hirsch Ballin (Justitie)

Werken met een meldcode

Alleen het ontwikkelen van een meldcode is niet voldoende, hij moet ook worden gebruikt. De beroepskrachten moeten dan ook training krijgen, zodat zij weten wat ze moeten doen als ze vermoeden dat iemand wordt mishandeld, verwaarloosd of misbruikt. De basis van een meldcode is zoveel mogelijk hetzelfde, zodat iedereen ook op de

dezelfde manier handelt. Onderdelen die echt met een bepaald beroep hebben te maken, kunnen altijd worden toegevoegd.

De stappen in een meldcode

Een meldcode beschrijft in stappen wat bijvoorbeeld een arts, verpleegkundige of leraar moet doen. Het basismodel kan worden toegespitst op de eigen sector.

In het basismodel meldcode is toegelicht waaruit de 5 stappen in elk geval moeten bestaan:

- Stap 1: in kaart brengen van signalen.
- Stap 2: collegiale consultatie en zonodig raadplegen van het advies- en Meldpunt Kindermishandeling of het Steunpunt Huiselijk Geweld.
- Stap 3: gesprek met de cliënt.
- Stap 4: wegen van het geweld of de kindermishandeling.
- Stap 5: beslissen: Hulp organiseren of melden.

Het stappenplan is een algemene schets. Bij signalen van seksueel geweld of van vrouwelijke genitale verminking, is soms specifiekere informatie nodig.

Meldcode is geen meldplicht

Een verplichte meldcode is iets anders dan een meldplicht. Bij een meldplicht moet de professional zijn vermoeden van geweld melden bij andere instanties, bijvoorbeeld bij een Advies- en Meldpunt Kindermishandeling of Steunpunten Huiselijk Geweld. Die verplichting bestaat niet bij een meldcode.

Door te werken met een meldcode blijft de beslissing om vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling wel of niet te melden, berusten bij de professional. Het stappenplan van de meldcode biedt hem bij die afweging houvast.

Meer informatie over de meldplicht en aangifteplicht bij [seksueel misbruik in het onderwijs](#) is te vinden in de vragen en antwoorden.

Beroepsgeheim vs. meldcode

Wie een beroepsgeheim of zwijgplicht heeft, kan zich tegengehouden voelen om daadkrachtig op te treden bij vermoedens van mishandeling.

De digitale wegwijzer [Huiselijk geweld en beroepsgeheim](#) is bedoeld voor beroepskrachten die in zo'n situatie zitten. Zij kunnen nagaan of en welke informatie ze met collega's of anderen kunnen uitwisselen. Geheimhoudingsplicht is niet absoluut, dit hulpmiddel zet alle mogelijkheden op een rijtje.

Informatie Advies en meldpunt kindermishandeling

U maakt zich zorgen om een kind...

ADVIES- & MELDPUNT
KINDERMISHANDELING

 0900-123 123 0

Wat is kindermishandeling?

Onder kindermishandeling wordt verstaan:

'Elke vorm van voor de minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen, ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel.'

De definitie omvat verschillende vormen van kindermishandeling:

Lichamelijke mishandeling

Het toebrengen van verwondingen zoals kneuzingen, blauwe plekken, snij-, brand-, of schaafwonden, botbreuken, hersenletsel. Deze verwondingen kunnen ontstaan door slaan, schoppen, knijpen, door elkaar schudden, branden, snijden, krabben, verstikking, vergiftiging. Ook een uitgevoerde of dreigende meisjesbesnijdenis valt onder kindermishandeling.

Lichamelijke verwaarlozing

Aan het kind onthouden wat het voor zijn lichamelijke gezondheid en ontwikkeling nodig heeft, zoals goede voeding, voldoende kleding, voldoende slaap, goede hygiëne en benodigde medische verzorging.

Psychische of emotionele mishandeling

Stelselmatig vernederen, kleineren, pesten, bang maken, bedreigen met geweld, achterstellen, het verbieden met anderen om te gaan, eisen stellen waaraan het kind niet kan voldoen. Ook getuige zijn van huiselijk geweld valt hieronder.

Psychische of emotionele verwaarlozing

Aan het kind onthouden wat het voor zijn geestelijke gezondheid en ontwikkeling nodig heeft: aandacht, respect, veiligheid, scholing, contact, warmte, liefde, genegenheid en bevestiging.

Seksueel misbruik

Seksuele handelingen bij of met het kind, die niet passen bij leeftijd of ontwikkeling, of seksuele handelingen waaraan het kind zich niet kan onttrekken. Dit gaat van het betasten van het lichaam tot verkrachting en komt voor bij kinderen van alle leeftijden. Ook het tonen van pornografisch materiaal aan een kind valt onder seksueel misbruik.

Meestal gaat het om een combinatie van bovenstaande vormen. Jaarlijks zijn in Nederland naar schatting 100.000 kinderen het slachtoffer van kindermishandeling. Het gaat om kinderen in alle leeftijden, om jongens en meisjes met de meest uiteenlopende achtergronden. Kindermishandeling is een beladen begrip. Ouders mishandelen hun kinderen vaak niet met opzet, maar omdat het hun niet lukt om hun kinderen de zorg te geven die ze nodig hebben.

Het AMK adviseert

Voor wie?

Iedereen die zich zorgen maakt over een kind en denkt aan kindermishandeling kan hierover advies vragen bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK). Of u nu privé of beroepsmatig betrokken bent bij het kind; indien u een vermoeden heeft van kindermishandeling kunt u bellen met het AMK. Kinderen en jongeren kunnen ook over hun eigen situatie bellen naar het AMK.

Wanneer vraagt u advies?

U kunt advies vragen over alles wat met kindermishandeling te maken heeft. Bijvoorbeeld:

- hoe ga ik om met de zorgen over het kind?
- hoe schat ik een situatie in?
- hoe voer ik een gesprek met de ouder of met het kind?
- hoe terecht zijn mijn zorgen?
- wat kan ik doen om te helpen?

Samen met het AMK overlegt u over de ernst van de situatie, wat de signalen zijn en wat het vervolgtraject kan zijn binnen uw eigen mogelijkheden. Niemand komt te weten dat u advies heeft gevraagd bij het AMK. Het AMK zal naar aanleiding van een advies geen actie ondernemen.

U kunt meerdere malen met het AMK overleggen over hetzelfde kind. De aantekeningen van uw gesprek worden door het AMK maximaal 1 jaar bewaard, zodat u er later nog over terug kunt bellen. Mocht u na het telefoongesprek nog vragen of twijfels hebben, schroom dan niet om nogmaals te bellen.

Het AMK onderzoekt

Voor wie?

Iedereen die zich zorgen maakt over een kind en denkt aan kindermishandeling kan dit melden bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK). Kinderen en jongeren kunnen ook over hun eigen situatie bellen naar het AMK.

Een maatschappelijk werker of een vertrouwensarts van het AMK zal samen met u een inschatting maken van de zorgen en bespreken of een AMK onderzoek nodig is.

Wanneer doet het AMK onderzoek?

Wanneer uw zorgen te groot zijn of wanneer u zelf het kind en het gezin niet kunt helpen, zal het AMK een onderzoek starten naar aard en ernst van de mishandeling.

Wat gebeurt er bij een AMK onderzoek?

Het AMK gaat na of het kind inderdaad verwaarloosd, mishandeld of misbruikt wordt. Daartoe gaat het AMK in gesprek met het kind, de ouders en met mensen in de omgeving van het kind, die betrouwbare informatie kunnen verstrekken. Zo wordt er overlegd met de huisarts, het consultatiebureau, de school en met andere beroepskrachten die contact hebben met het gezin. Beroepskrachten hebben het recht

om - zonodig zonder toestemming van hun patiënt of cliënt - informatie aan het AMK te verstrekken, ook wanneer zij een beroepsgeheim hebben.

Op grond van deze informatie vormt het AMK zich een oordeel over de situatie en neemt een besluit over het vervolgtraject dat ingezet moet worden. Daarbij zijn er de volgende mogelijkheden:

- **Hulpverlening:** het overdragen van het gezin naar een of meerdere vormen van hulpverlening of behandeling.
- **Bescherming:** het overdragen van het gezin aan de Raad voor de Kinderbescherming om aan de kinderechter een verzoek voor te leggen voor het treffen van een kinderschermingsmaatregel.
- **Strafrechtelijke vervolging:** het doen van aangifte bij de politie indien de veiligheid van het kind of de ernst van de gemelde feiten daar aanleiding toe geeft.

Het AMK probeert in de meeste gevallen samen met de ouders geschikte hulp te vinden. Wanneer de hulp voor ouders en kind(eren) op gang is gebracht, draagt het AMK het over aan de betreffende hulpverleningsinstantie en sluit af. Na de onderzoeksfase brengt het AMK u op de hoogte of ouders en kind hulp krijgen. U krijgt geen inhoudelijke informatie van het onderzoek, tenzij u wordt ingeschakeld bij de verdere hulpverlening.

Kan ik anoniem blijven?

Ja, u kunt anoniem blijven voor het gezin wanneer u dat wenst of als dat noodzakelijk is.

U kunt uw zorgen aan het AMK voorleggen zonder uw naam te noemen. Bij een adviesvraag hoeft het AMK geen namen te weten: niet van het kind, niet van het gezin, niet van u. Het gezin komt dus niet te weten dat u contact hebt gezocht met het AMK.

Ook wanneer het AMK naar aanleiding van uw melding onderzoek gaat doen naar de situatie van een kind, kunt u anoniem blijven. Anoniem betekent dat het AMK uw naam wel kent, maar niet bekend maakt bij de ouders. Ook in het dossier is geen informatie te vinden over de melder. Het AMK wil wel uw naam weten om u op de hoogte te kunnen houden van het verdere verloop van het onderzoek. Het AMK zal uw naam beslist niet aan de betreffende ouders doorgeven. Wel heeft het AMK de naam van het kind en het gezin nodig.

Beroepsgeheim

Bent u als professionele hulpverlener betrokken bij het gezin en richt u zich op de opvoeding van de kinderen, dan kunt niet anoniem blijven tenzij de veiligheid van het kind of de melder in het geding is.

Uw beroepsgeheim staat een melding niet in de weg. Bij het doorbreken van uw beroepsgeheim gaat het om het tegen elkaar afwegen van belangen. De belangen van het kind dat recht heeft op hulp en bescherming. En de belangen van ouders die recht hebben op vertrouwelijkheid en privacy. De vertrouwensartsen en maatschappelijk werkers van het AMK kunnen u adviseren bij dit dilemma.

Bron: site AMK

Stroomdiagram "vermoeden huiselijk geweld/kindermishandeling"

FYSIEK GEWELD	PSYCHISCH GEWELD	(HOMO) SEKSUELE INTIMIDATIE	SEKSUEEL MISBRUIK BINNEN/IN SAMENHANG MET DE SCHOOLSITUATIE
Geen meldplicht Wel melden i.v.m. incidentenregistratie bij vertrouwens(contact) persoon/veiligheidscoördinator/schoolleiding	Geen meldplicht Wel melden i.v.m. incidentenregistratie bij vertrouwens(contact) persoon/veiligheidscoördinator/schoolleiding	Geen meldplicht Wel melden i.v.m. incidentenregistratie bij vertrouwens(contact) persoon/veiligheidscoördinator/schoolleiding	Meld- en aangifte verplichting conform de <i>Onderwijswet</i>
Personeel/leerlingen Melden i.v.m. opvang/incidentenregistratie / aanpak bij vertrouwens (contact)persoon/veiligheidscoördinator/schoolleiding	Personeel/leerlingen Melden i.v.m. opvang/incidentenregistratie / aanpak bij vertrouwens (contact)persoon/veiligheidscoördinator/schoolleiding	Personeel/leerlingen Melden i.v.m. opvang/incidentenregistratie / aanpak bij vertrouwens (contact)persoon/veiligheidscoördinator/schoolleiding	Personeel/leerlingen Melden bij bevoegd gezag/bestuur
Contact/ Vertrouwenspersoon Opvang klager/slachtoffer	Contact/ Vertrouwenspersoon Opvang klager/slachtoffer	Contact/ Vertrouwenspersoon Opvang klager/slachtoffer	Contact/ vertrouwenspersoon Opvang klager/slachtoffer meldplicht voor de interne vertrouwenspersoon bij bestuur (<i>niet voor externe vp!</i>)
Directie Sancties tegen aangeklaagde(n)/da der(s)	Directie Sancties tegen aangeklaagde(n)/da der(s)	Directie Sancties tegen aangeklaagde(n)/da der(s)	Directie Melden door directie bij bestuur
Bestuur Beleidsvorming en maatregelen gericht op het vergroten van de schoolveiligheid	Bestuur Beleidsvorming en maatregelen gericht op het vergroten van de schoolveiligheid	Bestuur Beleidsvorming en maatregelen gericht op het vergroten van de schoolveiligheid	Bestuur Besluit na overleg met de vertrouwensinspector tot het al dan niet aangifte doen bij officier van justitie
Vertrouwensinspectie Inschakelen voor	Vertrouwensinspectie Inschakelen voor	Vertrouwensinspectie Inschakelen voor	Vertrouwensinspectie

advies adequate aanpak	advies adequate aanpak	advies adequate aanpak	Verplicht overleg met bestuur inzake aangifte ja/nee
Politie/officier van justitie <i>Bij strafbare feiten:</i> Aangifte door slachtoffer Melding maken vanuit de school	Politie/officier van justitie <i>Bij strafbare feiten:</i> Aangifte door slachtoffer Melding maken vanuit de school	Politie/officier van justitie <i>Bij strafbare feiten:</i> Aangifte door slachtoffer Melding maken vanuit de school	Politie/officier van justitie <i>Bij strafbare feiten:</i> Aangifte door slachtoffer Verplichte melding door bestuur bij politie/officier van justitie

